

DYREKTOR

Samodzielnego Publicznego Zakładu
Opieki Zdrowotnej i Zarządzania Spraw
Wewnętrznych i Administracji w Lublinie

Jarosław Ostrowski

Zatwierdzam

PORADNIK ANTYKORUPCYJNY DLA PACJENTÓW

SP ZOZ MSWiA w Lublinie
Ul. Grenadierów 3,20-331 Lublin
e-mail: sekretariat@szpitalmszo.pl

Szanowni Państwo,

Leczenie w szpitalu i przychodni osób ubezpieczonych jest zazwyczaj finansowane w całości przez Narodowy Fundusz Zdrowia i nie wymaga jakichkolwiek dopłat czy prezentów.

Przedstawiony Poradnik ma za zadanie przybliżyć Państwu, czym jest korupcja w ochronie zdrowia oraz w jakie środki ochrony prawo wyposaża pacjenta przy zetknięciu z sytuacjami noszącymi znamiona korupcji. Poprzez wskazanie przykładowych sytuacji opisujących zjawisko korupcji poradnik określa, co należy zrobić i do kogo się udać, aby móc skutecznie walczyć z korupcją.

Celem Poradnika jest również uświadomienie, iż korupcja jest przestępstwem ściganym z urzędu, za które grozi odpowiedzialność karna. Z korupcją można i trzeba walczyć, zaś w walce z sytuacjami noszącymi znamiona korupcji pacjent nie jest sam, wiele jednak zależy właśnie od niego samego i od tego, czy nie będzie obojętny i przełamanie znowu milczenia *"wręczający łapówkę może uniknąć odpowiedzialności karnej jeśli powiadomi organa ścigania zanim te same się o tym fakcie dowiedzą"*.

W dalszej części informatora znajdziecie Państwo więcej praktycznych wskazówek w jaki sposób można podziękować personelowi medycznemu za opiekę i pomoc w trudnych chwilach swojej choroby lub leczenia kogoś bliskiego.

Zapraszamy do lektury

CZYM JEST KORUPCJA?

Definicje prawne:

Ustawa z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. z 2025 r. poz.712 t.j.) określa korupcję jako obiecywanie, proponowanie, wręczanie, żądanie, przyjmowanie przez jakąkolwiek osobę, bezpośrednio lub pośrednio, jakiejkolwiek nienależnej korzyści majątkowej, osobistej lub innej, dla niej samej lub jakiejkolwiek innej osoby, lub przyjmowanie propozycji lub obietnicy takich korzyści w zamian za działanie lub zaniechanie działania w wykonywaniu funkcji publicznej lub w toku działalności gospodarczej.

W rozumieniu art. 2 cywilnoprawnej konwencji o korupcji sporządzonej w Strasburgu dnia 4 listopada 1999 r. (Dz. U. z 2004 r. nr 244, poz. 2443) korupcją jest żądanie, proponowanie, wręczanie lub przyjmowanie, bezpośrednio lub pośrednio, łapówki lub jakiejkolwiek innej nienależnej korzyści lub jej obietnicy, które wypacza prawidłowe wykonywanie jakiegokolwiek obowiązku lub zachowanie wymagane od osoby otrzymującej łapówkę, nienależną korzyść lub jej obietnicę.

Warto też sobie wreszcie uświadomić, że korupcja w ochronie zdrowia pociąga za sobą także bardzo znaczące straty finansowe. W pierwszej kolejności musimy sobie odpowiedzieć na pytanie, czy chcemy płacić za coś, za co już tak naprawdę zapłaciliśmy płacąc składki na ubezpieczenie zdrowotne, jak również, czy chcemy, jako społeczeństwo, finansować nienależne świadczenia, zasiłki i renty uzyskane za pomocą "łapówki".

W życiu codziennym korupcja to oferowanie korzyści majątkowych w zamian za „załatwienie” określonej sprawy, jak również wykorzystanie stanowiska służbowego do uzyskania prywatnych korzyści majątkowych, natomiast oszustwo to celowe wprowadzenie innej osoby w błąd (lub nie wyprowadzanie jej z błędu) i następnie wykorzystanie tego do osiągnięcia korzyści majątkowej.

Kategorie działań korupcyjnych:

- **Łapownictwo** - otrzymanie korzyści majątkowej lub osobistej lub żądanie takiej korzyści za wykonanie usługi medycznej,
- **Płatna protekcja** - powołanie się na wpływy w SP ZOZ MSWiA w Lublinie i podjęcie się pośrednictwa w załatwieniu lub przyspieszeniu sprawy w zamian za korzyść majątkową lub osobistą,

GDZIE MOŻEMY SIĘ NATKNAĆ NA DZIAŁANIA KORUPCYJNE ?

W ochronie zdrowia zjawisko korupcji może pojawić się potencjalnie w wielu obszarach, w tym może mieć miejsce w kontaktach pacjentów, bądź członków ich rodzin z pracownikami ochrony zdrowia - lekarzami, pielęgniarkami, położnymi i innymi osobami pracującymi w zakładach opieki zdrowotnej. Często pacjent spotyka się z przypadkami korupcji już w momencie pierwszej wizyty lekarskiej, czy też przed przyjęciem do szpitala, a następnie w procesie leczenia lub pobytu w oddziale.

Szczególnie trudne do wyeliminowania jest zjawisko, kiedy pod pozorem wyrazów wdzięczności dochodzi do wręczania przez pacjentów wartościowych prezentów (np. ekskluzywnych alkoholi), czy też wręczania przeróżnych świadczeń w naturze. To nic innego jak jedna z form korupcji i nie należy jej traktować jako "zwyczajowo" przyjętej formy wyrażenia podziękowania lub grzeczności.

Wśród pacjentów i członków ich rodzin powszechne jest przekonanie, że lekarzowi lub pielęgniarce "należy coś dać". Wręczenie korzyści majątkowej ma zagwarantować lepszą jakość i profesjonalizm udzielanego świadczenia opieki zdrowotnej, dołożenie troski i staranności - mówiąc wprost - ma zapewnić przychylność i lepsze traktowanie ze strony pracowników ochrony zdrowia.

PRZYKŁADY POPEŁNIANIA PRZESTĘPSTWA ŁAPOWNICTWA:

- lekarz żąda od pacjenta opłaty (lub innych nienależnych korzyści majątkowych) za udzielenie świadczenia opieki zdrowotnej, umieszczenie w szpitalu poza kolejnością (w tym przyjmowanie przez lekarzy na oddział tzw. swoich pacjentów, którzy leczą się u nich prywatnie), kierowania na badania diagnostyczne lub wysokospecjalistyczne;
- pacjent (członkowie jego rodziny) wręczają pielęgniarce przed zakończeniem leczenia i wypisem ze szpitala nienależne korzyści majątkowe (łapówkę, prezenty) za „bardziej troskliwą i staranną” opiekę;
- pacjent wręcza lekarzowi łapówkę za obietnicę przyspieszenia terminu udzielenia specjalistycznego świadczenia opieki zdrowotnej, które nie było uzasadnione względami medycznymi;
- pacjent wręcza pracownikowi administracji łapówkę za obietnicę szybszego wydania żądanych przez niego dokumentów;
- wymaganie płatnej wizyty pacjenta w prywatnym gabinecie lekarskim przed przyjęciem na oddział jako warunek przyjęcia;
- lekarz za łapówkę (lub inne korzyści majątkowe) wypisuje recepty na leki (w tym na leki refundowane ze środków publicznych) dla „nieprawdziwych” osób,

często fałszując przy tym dokumentację medyczną innych pacjentów, wydaje zaświadczenia o stanie zdrowia (choroby) niezgodne ze stanem faktycznym.

CO POWINIEN ZROBIĆ PACJENT

- **NIE DAWAĆ**
- **NIE PROPONOWAĆ**
- **REAGOWAĆ**

Należy pamiętać, że znakomita większość pracowników ochrony zdrowia to wspaniali, troskliwi, doskonale wykształceni fachowcy, którzy z najwyższą starannością i najlepszą wiedzą udzielają nam świadczeń opieki zdrowotnej i mamy do nich pełne zaufanie.

Jeśli jednak zdarzy się sytuacja, w której ktoś sugeruje (lub wręcz żąda od Ciebie) wniesienia opłaty lub innych korzyści majątkowych za udzielenie świadczenia opieki zdrowotnej finansowanego ze środków publicznych (w ramach ubezpieczenia zdrowotnego lub finansowanych z budżetu państwa), to nie przyjmuj tej propozycji.

Proponując wręczenie łapówki, musisz liczyć się z tym, że Twoje działanie może zostać zgłoszone przez osobę, którą próbowałeś skorumpować (np. lekarza, pielęgniarkę). Wtedy to Ty będziesz sprawcą przestępstwa i poniesiesz karę. Pamiętaj, że osoby te również mają obowiązek zgłoszenia wszelkich przypadków skierowania do nich propozycji korupcyjnych przez pacjentów lub inne osoby.

GDZIE ZGŁOSIĆ PRZYPADEK ZAISTNIENIA KORUPCJI?

Jeżeli zetknęli się Państwo z taką sytuacją w naszym Szpitalu prosimy o kontakt:

osobisty, telefoniczny (tel. 81 728-46-26) lub mailowy (sekretariat@szpitalmsw.pl) z Dyrektorem SP ZOZ MSWiA w Lublinie a w razie jego nieobecności z Koordynatorem ds. Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym (antykorupcja@szpitalmsw.pl).

Można to również zgłosić na Policję i prokuraturę, do Centralnego Biura Antykorupcyjnego oraz do samorządów zawodowych lekarzy oraz pielęgniarek.

PERSONEL NASZEGO SZPITALA NIE OCZEKUJE DOWODÓW WDZIĘCZNOŚCI ZA WYKONANE USŁUGI MEDYCZNE

Natomiast jeśli pacjent lub jego rodzina chce wyrazić swoją wdzięczność to może to zrobić jedynie po zakończeniu leczenia i wypisie ze szpitala np. w formie:

- podziękowanie pisemne osobie, której chcemy podziękować przekazane na ręce lekarza kierującego oddziałem lub dyrekcji szpitala. Taka forma wdzięczności jest brana pod uwagę w ocenie pracownika, oddziału, szpitala;
- podziękowanie w prasie, radio, TV - kształtuje pozytywny wizerunek szpitala w środowisku;
- kwiaty, czekoladki.

Przypominam, że próby przekazania pieniędzy personelowi medycznemu za opiekę podczas pobytu w szpitalu są korupcją podlegającą karze. Wywołują trudne i stresujące dla personelu sytuacje. Korupcja czy jej podejrzenie może położyć się cieniem na opinii pracownika, nastreczyć mu wiele problemów i zaszkodzić wizerunkowi całego Zespołu.

PAMIĘTAJ!

**FAKT KORUPCJI ZAWSZE MOŻESZ ZGŁOSIĆ BEZPOŚREDNIO
DYREKTOROWI SZPITALA**

**NAM TEŻ ZALEŻY NA NAJLEPSZEJ OPIECE PACJENTÓW I CHCEMY
DOŁOŻYĆ WSZELKICH STARAŃ ABY PACJENCI BYLI LECZENI
W PRZYJAZNYCH I BEZPIECZNYCH WARUNKACH**

Przeciwdziałanie oszustwom i korupcji w SP ZOZ MSWiA w Lublinie

Szanowni Pacjenci,

Pragnę zwrócić Państwa uwagę na problem korupcji, a także pokazywać sposoby jej zapobiegania i zwalczania.

Leczenie w szpitalu i przychodni osób ubezpieczonych jest zazwyczaj finansowane w całości przez Narodowy Fundusz Zdrowia i nie wymaga jakichkolwiek dopłat czy prezentów.

Problem korupcji w ochronie zdrowia jest zjawiskiem dotkliwie odczuwanym zarówno przez pacjentów publicznej ochrony zdrowia, jak i ich rodziny.

Korupcja to żądanie, proponowanie, wręczenie i przyjmowanie bezpośrednio lub pośrednio łapówki, jakiegokolwiek innej nienależnej korzyści, albo obietnicy takiej korzyści.

Kategorie działań korupcyjnych:

- **Łapownictwo** – np. otrzymanie korzyści majątkowej lub osobistej lub żądanie takiej korzyści za wykonanie usługi medycznej.
- **Płatna protekcja** – np. powoływanie się na wpływy w Szpitalu i podjęcie się pośrednictwa w załatwieniu lub przyspieszeniu sprawy w zamian za korzyść majątkową lub osobistą.

Przykłady popełnienia przestępstwa łapownictwa:

- lekarz żąda od pacjenta opłaty (lub innych korzyści majątkowych) za udzielenie świadczenia opieki zdrowotnej,
- pacjent (lub członkowie jego rodziny) wręcza pielęgniarce przed zakończeniem leczenia i wypisem ze szpitala nienależne korzyści majątkowe (łapówkę, prezenty) za bardziej „troskliwą i staranną” opiekę,
- pacjent wręcza lekarzowi łapówkę za obietnicę przyspieszenia terminu udzielenia specjalistycznego świadczenia opieki zdrowotnej, które nie było uzasadnione względami medycznymi,
- wymaganie płatnej wizyty pacjenta w prywatnym gabinecie lekarza przed przyjęciem na oddział jako „warunek” przyjęcia.

JAK POWINIEN ZACHOWAĆ SIĘ PACJENT

- **nie dawać !**
- **nie proponować !**
- **nie reagować !**

Pragnę również przypomnieć Państwu, iż próby przekazywania personelowi medycznemu pieniędzy za opiekę podczas pobytu w szpitalu są korupcją podlegającą karze. Wywołują one również trudne i stresujące dla personelu sytuacje. Korupcja czy jej podejrzenie może przyczynić się do złej opinii o pracowniku i zaszkodzić wizerunkowi całego Szpitala.

Jeżeli zetknęli się Państwo z taką sytuacją w naszym Szpitalu prosimy o kontakt:

- mailowy (sekretariat@szpitalmsw.pl),
- telefoniczny lub osobisty z Dyrektorem SP ZOZ MSWiA w Lublinie (tel. 81 728 46 26) lub Koordynatorem ds. przeciwdziałania zagrożeniom korupcyjnym na adres mailowy: antykorupcja@szpitalmsw.pl,
- można to zgłosić również na Policję, Prokuraturę lub do Centralnego Biura Antykorupcyjnego.

DYREKTOR
Samodzielnego Publicznego Zakładu
Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw
Wewnętrznych i Administracji w Lublinie

Jarosław Ostrowski